

PRILOG B

**ODREDBE O PRIJEVOZNOJ OPREMI I
PRIJEVOZNIM RADNJAMA**

8. DIO

Uvjeti za članove posade vozila, opremu, rad i dokumentaciju

POGLAVLJE 8.1

OPĆI UVJETI ZA PRIJEVOZNE JEDINICE I OPREMU

8.1.1 **Prijevozne jedinice**

U sklopu prijevozne jedinice natovarene opasnim tvarima ni u kojemu slučaju ne smije biti više od jedne prikolica (ili poluprikolice).

8.1.2 **Dokumenatacija u prijevoznj jedinici**

8.1.2.1 Uz dokumentaciju koja je potrebne prema drugih propisima, u prijevoznj jedinici mora biti sljedeća dokumentacija:

- (a) prijevozna dokumentacija propisana u 5.4.1, koja obuhvaća sve opasne tvari koje se prevoze, prema potrebi, i potvrdu o kontejneru, propisanu u 5.4.2;
- (b) pisane upute, propisane u 5.4.3, koje se odnose na sve opasne tvari koje se prevoze;
- (c) *(Rezervirano)*
- (d) osobni identifikacijski dokument sa fotografijom svog člana posade vozila, u skladu s 1.10.1.4.

8.1.2.2 Kad u odredbama u ADR-u postoji zahtjev za posjedovanjem sljedećih dokumenata, također moraju biti u prijevoznj jedinici:

- (a) potvrda o odobrenju, kako se navodi u 9.1.2, za svaku prijevoznj jedinicu ili element;
- (b) isprava o obuci vozača, propisanu u 8.2.1;
- (c) preslika odobrenja ovlaštenog organa, kada je zahtijevano u 5.4.1.2.1 (c) ili (d) ili 5.4.1.2.3.3.

8.1.2.3 Pisane upute, propisane u 5.4.3, moraju biti u vozačevoj kabini i lako prepoznatljiva oblika. Prijevoznik mora osigurati da vozači na koje se to odnosi, razumiju i sposobni su pravilno provoditi navedene upute.

8.1.2.4 Pisane upute koje se ne odnose na tvari na vozilu, moraju se držati odvojeno od dokumenata koji se odnose na tvari na vozilu kako ne bi došlo do zabune.

8.1.3 **Obilježavanje i označavanje**

Prijevozne jedinice u kojima se prevoze opasne tvari moraju biti obilježene i označene u skladu s poglavljem 5.3.

8.1.4 **Protupožarna oprema**

8.1.4.1 Sljedeće odredbe odnose se na prijevozne jedinice u kojima se prevoze opasne tvari a koje nisu navedene u 8.1.4.2:

- (a) svaka prijevozna jedinica mora biti opremljena najmanje jednim prenosivim vatrogasnim aparatom protupožarne klase¹ A, B i C, najmanje zapremnine dva kilograma suhoga praha (ili jednakovrijednu zapremninu nekog drugoga prikladnog sredstva za gašenje), prikladnoga za gašenje požara u motoru ili kabini prijevozne jedinice;
- (b) potrebna je sljedeća dodatna oprema:
 - (i) za prijevozne jedinice najveće dozvoljene mase iznad 7,5 tona, jedan ili više prenosivih vatrogasnih aparata protupožarne klase¹ A, B i C, najmanje ukupne zapremnine 12 kg suhoga praha (ili jednakovrijedna zapremnina nekog drugoga prikladnog sredstva za gašenje), najmanje jedan mora biti zapremnine najmanje šest kilograma;
 - (ii) za prijevozne jedinice najveće dozvoljene mase iznad 3,5 tona, uključujući 7.5 tona, jedan ili više prenosivih vatrogasnih aparata protupožarne klase¹ A, B i C, najmanje ukupne zapremnine 8 kg suhoga praha (ili jednakovrijednu zapremninu nekog drugoga prikladnog sredstva za gašenje), najmanje jedan mora biti zapremnine najmanje šest kilograma;
 - (iii) za prijevozne jedinice najveće dozvoljene težine do i uključujući 3.5 tona, jedan ili više prenosivih vatrogasnih aparata protupožarne klase¹ A, B i C najmanje ukupne zapremnine četiri kg suhoga praha (ili jednakovrijednu zapremninu nekog drugoga prikladnog sredstva za gašenje);
- (c) zapremnina vatrogasnih aparata, prema zahtjevu u (a), može biti sadržana u najmanjoj ukupnoj zapremnini vatrogasnih aparata, prema zahtjevu u (b).

8.1.4.2 Prijevozne jedinice u kojima se prevoze opasne tvari u skladu sa 1.1.3.6, moraju biti opremljene jednim prenosivim vatrogasnim aparatom protupožarne klase¹ A, B i C, najmanje zapremnine dva kg suhoga praha (ili jednakovrijedna zapremnina nekog drugoga prikladnog sredstva za gašenje).

8.1.4.3 Sredstvo za gašenje u vatrogasnim aparatima mora biti prikladno za uporabu na vozilu i mora biti u skladu s odnosnim uvjetima u EN 3 Prenosivi aparati za gašenje, dijela 1. do 6. (EN 3-1:1996, EN 3-2:1996, EN 3-3:1994, EN 3-4:1996, EN 3-5:1996, EN 3-6:1995).

Ako je vozilo opremljeno fiksnim vatrogasnim aparatom, automatskim ili aparatom koji se lako aktivira za gašenje požara u motoru, prenosni aparat ne mora biti korišten za gašenje vatre u motoru. Sredstva za gašenje moraju biti takva da ne ispuštaju otrovne plinove u kabinu vozača ili negativno djeluju utjecajem topline.

8.1.4.4 Prenosivi vatrogasni aparati, u skladu s odredbama u 8.1.4.1 ili 8.1.4.2, moraju imati pečat kojim se potvrđuje da nisu korišteni.

Uz to, moraju imati oznaku sukladnosti sa standardom koji je priznalo nadležno tijelo i natpis u kojemu su naznačeni najmanje nadnevak (mjesec, godina), sljedećega redovitoga pregleda ili najdulje dozvoljeno razdoblje korištenja, ovisno o slučaju.

Vatrogasni aparati moraju se podvrgavati periodičnim pregledima u skladu s odobrenim nacionalnim standardima da se zajamči njihova funkcionalna sigurnost.

¹ Za definiciju klasa zapaljivosti, vidi Standard EN 2:1992 Klasifikacija požara..

8.1.4.5 Vatrogasni aparati moraju biti postavljeni na prijevozne jedinice tako da su lako dostupni članovima posade vozila. Postupak postavljanja mora se provesti tako da su vatrogasni aparati zaštićeni od djelovanja klimatskih uvjeta i da to ne utječe na njihovu učinkovitost.

8.1.5 Ostala oprema

U prijevoznoj jedinici u kojoj se prevoze opasne tvari, mora biti:

- (a) sljedeća sigurnosna oprema za opću namjenu:
 - za svako vozilo najmanje jedan klin za podmetanje veličine primjerene masi vozila i promjeru kotača;
 - dva samostojeća znaka upozorenja (npr. reflektirajuća stošca ili trokuta ili bljeskajuće žute (amber) svjetiljke koje su neovisne o elektroopremi vozila);
 - prikladni upozoravajući prsluk ili odjeća (npr. kako je opisano u europskome standardu EN 471), za svakoga člana posade vozila;
 - džepna svjetiljka (vidi također 8.3.4), za svakoga člana posade vozila;
- (b) oprema za zaštitu dišnih putova u skladu s dodatnim uvjetom S7 (vidi poglavlje 8.5) ako se dodatni uvjet primjenjuje prema oznaci u stupcu (19) tablice A poglavlja 3.2;
- (c) osobna zaštitna oprema i oprema potrebna za poduzimanje dodatnih i/ili posebnih mjera navedenih u pisanim uputama, utvrđenim u 5.4.3.

POGLAVLJE 8.2

UVJETI ZA OBUKU POSADE VOZILA

8.2.1 Opći uvjeti za obuku vozača

- 8.2.1.1 Vozači vozila u kojima se prevoze opasne tvari, moraju imati ispravu koju je izdalo nadležno tijelo ili organizacija koju je ovlastilo to tijelo, kojom se potvrđuje da su pohađali obuku i položili ispit o posebnim uvjetima koje je potrebno zadovoljiti u prijevozu opasnih tvari.
- 8.2.1.2 Vozači vozila u kojima se prevoze opasne tvari, moraju pohađati osnovni tečaj obuke. Obuka se provodi u obliku tečaja koji je odobrilo nadležno tijelo. Osnovni ciljevi tečaja moraju biti sljedeći: upoznati vozače s opasnostima koje proizlaze iz prijevoza opasnih tvari i dati obavijesti koje su nužne za što manju vjerojatnosti da dođe do nezgode; ako do toga dođe, osposobiti ih da poduzmu odgovarajuće mjere koje su potrebne za njihovu sigurnost i sigurnost javnosti i okoliša, da ograniče učinak nezgode. Obuka, u koju su uključene praktične vježbe, provodi se na temelju obuke za sve kategorije vozača, a obuhvaća najmanje teme definirane u 8.2.2.3.2.
- 8.2.1.3 Vozači vozila u kojima se prevoze opasne tvari u fiksnim cisternama ili izgradnim cisternama, zapremnine iznad 1 m³, vozači baterijskih vozila čija ukupna zapremnina prelazi 1 m³ i vozači vozila u kojima se prevoze opasne tvari u kontejnerskim cisternama, prenosivim cisternama ili MEGC čija pojedinačna zapremnina prelazi 3 m³ na prijevoznj jedinici, moraju pohađati specijalizirani tečaj obuke za prijevoz u cisternama kojom su obuhvaćene najmanje teme definirane u 8.2.2.3.3.
- 8.2.1.4 Vozači vozila u kojima se prevoze tvari ili predmeti klase 1 (vidi dodatne uvjete S1 u poglavlju 8.5), ili određeni radioaktivni materijal (vidi posebne odredbe S11 i S12 u poglavlju 8.5), moraju pohađati specijalistički tečaj obuke kojom su obuhvaćeni najmanje teme definirane u 8.2.2.3.4 ili 8.2.2.3.5.
- 8.2.1.5 Odgovarajućom potvrdom na ispravi, koju svakih pet godina izdaje nadležno tijelo ili organizacija koju je ovlastilo to tijelo, vozač vozila mora pokazati da je u godini prije isteka valjanosti svoje isprave završio dopunsku obuku i prošao odgovarajući ispit. Novo razdoblje valjanosti počinje nakon nadnevkva prethodnog istjecanja isprave.
- 8.2.1.6 Početni ili dodatni tečajevi obuke i početni ili dodatni specijalistički tečajevi obuke mogu biti u obliku sveobuhvatnih tečajeva, cjeloviti, istovremeno ih može provoditi ista organizacija za obuku.
- 8.2.1.7 Početni tečajevi obuke, dodatni tečajevi, praktične vježbe, ispiti i uloga nadležnih tijela mora bitu u skladu s odredbama 8.2.2.
- 8.2.1.8 Sve isprave o obuci u skladu s uvjetima u ovom odjeljku i u skladu s oblikom navedenim u 8.2.2.8.3, koje izdaje nadležno tijelo ugovorne strane ili bilo koja organizacija koju je ovlastilo to tijelo, za trajanja njihove valjanosti moraju prihvatiti nadležna tijela ostalih ugovornih strana.
- 8.2.1.9 Isprava mora biti napisana na jeziku ili na jednomu od jezika države nadležnoga tijela koju je izdala država ili priznala organizacija koja izdaje ispravu. Ako taj jezik nije engleski, francuski ili njemački, isprava mora biti napisana također i na engleskome, francuskome ili njemačkome, osim kad je sporazumima koji su sklopile države koje sudjeluju u prijevoznj aktivnosti, određeno drukčije.

8.2.2 Posebni uvjeti za obuku vozača

8.2.2.1 Potrebno znanje i vještine prenose se obukom kojom su obuhvaća teoretska predavanja i praktične vježbe. Znanje se provjerava na ispitima.

8.2.2.2 Organizator obuke mora osigurati da su instruktori dobro upoznati i da uzimaju u obzir najnovije događaje u svezi propisa i uvjeta obuke koja se odnosi na prijevoz opasnih tvari. Obuka mora biti praktična. Program obuke mora biti u skladu s odobrenjem o predmetima utvrđenima u 8.2.2.3.2 do 8.2.2.3.5. Početna obuka i dodatna obuka, također, su uključene u praktične vježbe koje se provode pojedinačno (vidi 8.2.2.4.5).

8.2.2.3 Struktura obuke

8.2.2.3.1 Početna i dodatna obuka mora biti u obliku osnovnoga tečaja, a ovisno o slučaju, i specijaliziranih tečajeva.

8.2.2.3.2 Teme u osnovome tečaju, najmanje moraju biti sljedeće:

- (a) opći uvjeti upravljanja prijevozom opasnih tvari;
- (b) osnovne vrste opasnosti;
- (c) informacije o zaštiti okoliša u kontroli prijevoza otpada;
- (d) zaštitne i sigurnosne mjere primjerene raznim vrstama opasnosti;
- (e) što učiniti nakon nesreće (prva pomoć, sigurnost na cesti, osnovno znanje o uporabi zaštitne opreme itd.);
- (f) označavanje, obilježavanje listicama opasnosti i označavanje narančastom pločama;
- (g) što vozač mora, a što ne smije činiti pri prijevozu opasnih tvari;
- (h) svrha i način rada tehničke opreme na vozilima;
- (i) zabrana zajedničkog utovara na isto vozilo ili u kontejner;
- (j) zaštitne mjere koje je potrebno poduzeti za utovara i istovara opasnih tvari;
- (k) opće informacije u svezi građanskopravne odgovornosti;
- (l) informacije o raznim načinima prijevoza;
- (m) rukovanje i skladištenje pakovanja;
- (n) upute o ponašanju u tunelima (prevencija i sigurnost, mjere u slučaju požara ili drugih kriznih stanja itd.).

8.2.2.3.3 Posebne teme koje moraju biti uključene u specijalistički tečaj za prijevoz u cisternama, najmanje su sljedeće:

- (a) ponašanje vozila na cesti, uključujući pomicanje tvari;
- (b) posebni uvjeti za vozila;
- (c) opće teoretsko znanje o raznim i različitim sustavima za punjenje i pražnjenje;
- (d) posebne dodatne odredbe koje se odnose na uporabu tih vozila (odobrenja, označavanje odobrenja, označavanje listicama opasnosti i označavanje narančastom pločom itd.).

- 8.2.2.3.4 Posebne teme koje moraju biti uključene u specijalistički tečaj za prijevoz tvari i predmeta klase 1, najmanje moraju biti sljedeće:
- (a) specifične opasnosti vezane uz eksplozive i pirotehničke tvari i predmete;
 - (b) specifični uvjeti u svezi mješovitoga utovara tvari i predmeta klase 1.
- 8.2.2.3.5 Posebne teme koje moraju biti uključene u specijalistički tečaj za prijevoz radioaktivnih materijala klase 7, najmanje moraju biti sljedeće:
- (a) specifične opasnosti vezane uz ionizirajuće zračenje;
 - (b) specifični uvjeti u svezi pakiranja, rukovanja, zajedničkog utovara i skladištenja radioaktivnoga materijala;
 - (c) specifične mjere koje mora poduzeti u slučaju nesreće prouzročene radioaktivnim materijalom.

8.2.2.4 Početni program obuke

- 8.2.2.4.1 Najkraća vremena teoretskoga dijela svakoga početnog tečaja ili dijela sveobuhvatnoga tečaja su:

Osnovni tečaj	18 nastavnih jedinica ¹
Specijalistički tečaj za prijevoz u cisternama	12 nastavnih jedinica ¹
Specijalistički tečaj za prijevoz tvari i predmeta klase 1	8 nastavnih jedinica
Specijalistički tečaj za prijevoz radioaktivnoga materijala klase 7	8 nastavnih jedinica

- 8.2.2.4.2 Trajanje sveobuhvatnoga tečaja može odrediti nadležno tijelo koje održava osnovni tečaj i specijalistički tečaj za cisterne, ali ih može dopuniti skraćenim specijalističkim tečajevima klase 1 i 7.

- 8.2.2.4.3 Nastavna jedinica traje 45 minuta.

- 8.2.2.4.4 Svakoga dana tečaja obično nije dozvoljeno više od osam nastavnih jedinica .

- 8.2.2.4.5 Praktične vježbe održavaju se povezano s teoretskom obukom; uključena je prva pomoć, protupožarna zaštita i obuka o tome što učiniti u slučaju nezgode ili nesreće.

8.2.2.5 Dodatni program obuke

- 8.2.2.5.1 Dodatna obuka, koju mora pohađati u redovitim vremenskim razmacima, pomaže vozačima da osvježe svoje znanje; uključena su nova tehnička, pravna i saznanja koja se odnose na tvari.

- 8.2.2.5.2 S dodatnom obukom mora završiti prije nego što istekne rok naveden u 8.2.1.5.

- 8.2.2.5.3 Dodatna obuka, u koju su uključene praktične vježbe, mora trajati najmanje dva dana.

- 8.2.2.5.4 Svakoga dana tečaja, obično, nije dozvoljeno više od osam nastavnih jedinica .

¹ *Dodatne nastavne jedinice potrebne su za praktične vježbe navedne u 8.2.2.4.5 u nastavku, s odmakom ovisno o broju vozača koji polaze obuku.*

8.2.2.6 ***Odobrenje obuke***

8.2.2.6.1 Tečajeve obuke odobrava nadležno tijelo.

8.2.2.6.2 Odobrenje se može izdati samo na zahtjev podnijet u pisanomu obliku.

8.2.2.6.3 Zahtjevu za odobrenje mora priložiti sljedeće dokumente:

- (a) podroban program obuke, uz navođenje tema koje se predaju, i navođenje rasporeda i planiranih nastavnih postupaka;
- (b) kvalifikacije i područja aktivnosti nastavnoga osoblja;
- (c) obavijesti o prostorijama gdje se održavaju tečajajevi i o nastavnomu materijalu, kao i o objektima za praktične vježbe;
- (d) uvjeti za sudjelovanje na tečajevima, kao što je predviđeni broj polaznika.

8.2.2.6.4 Nadležno tijelo mora organizirati nadzor obuke i ispita.

8.2.2.6.5 Odobrenje u pisanomu obliku izdaje nadležno tijelo, ovisno o sljedećim uvjetima:

- (a) obuka se mora provoditi u skladu s vrijedećim dokumentima;
- (b) nadležno tijelo ima pravo poslati ovlaštene osobe da su nazočne tečajevima i ispitima;
- (c) nadležno tijelo mora biti obaviješteno o nadnevku i mjestima pojedinih tečajeva obuke;
- (d) odobrenje se može povući ako se ne poštuju uvjeti za izdavanje odobrenja.

8.2.2.6.6 U dokumenati o odobrenju mora se naznačiti je li riječ o osnovnomu ili specijalističkomu tečaju, početnomu ili dodatnomu tečaju.

8.2.2.6.7 Ako tijelo koje provodi obuku, nakon što je izdano odobrenje za tečaj obuke, namjerava unijeti bilo kakve izmjene u odnosu na pojedinosti koje su važne za odobrenje, od nadležnoga tijela unaprijed mora zatražiti dozvolu. To se posebno odnosi na promjene u svezi programa obuke.

8.2.2.7 ***Ispiti***

8.2.2.7.1 *Ispiti za početni osnovni tečaj*

8.2.2.7.1.1 Nakon završetka osnovne obuke, uključujući praktične vježbe, počinju ispiti iz osnovnoga tečaja.

8.2.2.7.1.2 Na ispitu kandidat mora dokazati da ima znanje, da shvaća i ima vještinu koja je potrebna za posao profesionalnoga vozača vozila u kojima se prevoze opasne tvari, kako je provedeno na osnovnomu tečaju obuke.

8.2.2.7.1.3 U tu svrhu, nadležno ili ispitno tijelo koje je odobrilo to tijelo mora pripremiti katalog s pitanjima koja se odnose na teme koje su nabrojene u 8.2.2.3.2. Pitanja na ispitu izvlače se iz toga kataloga. Prije ispita kandidati ne smiju znati koja su pitanja odabrana iz kataloga.

8.2.2.7.1.4 Za sveobuhvatni tečaj može se održati jedan ispit..

8.2.2.7.1.5 Nadležno tijelo mora nadzirati postupak ispita.

- 8.2.2.7.1.6 Ispiti moraju biti oblika pisanoga ispita ili kombinaciji pisanoga i usmenog ispita. Svaki kandidat dobiva najmanje dvadeset pet pitanja. Ispit traje najmanje četrdeset pet minuta. Pitanja mogu biti različite težine i svako se može ocjenjivati drukčije.
- 8.2.2.7.2 *Ispiti za početne specijalističke tečajeve za prijevoz u cisternama ili za prijevoz eksplozivnih tvari i predmeta ili radioaktivnoga materijala*
- 8.2.2.7.2.1 Nakon položenoga ispita iz osnovnog tečaja i nakon odslušanoga specijalističkoga tečaja za prijevoz u cisternama ili za prijevoz eksplozivnih ili radioaktivnih materijala, kandidat može pristupiti odgovarajućemu ispitu.
- 8.2.2.7.2.2 Ispit se održava i nadzire na istoj osnovi kao i u 8.2.2.7.1.
- 8.2.2.7.2.3 Postavlja se najmanje petnaest pitanja o svakomu specijalističkom tečaju.
- 8.2.2.7.3 *Ispiti za dodatnu obuku*
- 8.2.2.7.3.1 Nakon odslušane dodatne obuke kandidat može pristupiti odgovarajućemu ispitu.
- 8.2.2.7.3.2 Ispit se održava i nadzire na istoj osnovi kao i u 8.2.2.7.1.
- 8.2.2.7.3.3 Postavlja se najmanje petnaest pitanja o dodatnoj obuci.
- 8.2.2.8 *Isprava o obuci za vozača***
- 8.2.2.8.1 Prema 8.2.1.8, isprava se izdaje:
- (a) nakon dovršenoga osnovnog tečaja obuke, pod uvjetom da je kandidat uspješno položio ispit u skladu sa 8.2.2.7.1;
 - (b) ovisno o slučaju, nakon dovršenoga specijalističkog tečaja za prijevoz u cisternama ili prijevoz eksplozivnih tvari ili predmeta ili radioaktivnoga materijala, ili nakon stečenoga znanje navedenoga u posebnim odredbama S1 i S11 u poglavlju 8.5, pod uvjetom da je kandidat uspješno položio ispit u skladu sa 8.2.2.7.2.
- 8.2.2.8.2 Isprava mora biti obnovljena ako kandidat dostavi dokaze o sudjelovanju na dodatnoj obuci u skladu sa 8.2.1.5, i ako je prošao ispit u skladu sa 8.2.2.7.3.
- 8.2.2.8.3 Izgled isprave onakav je kako je prikazano u obliku u nastavku. Preporučuje se da format bude isti kao za europsku nacionalnu vozačku dozvolu odnosno A7 (105 mm puta 74 mm), ili dvostruki arak koji se može presaviti u taj format

Oblik isprave**1****2**

ADR – POTVRDA O STRUČNOJ
OSPOSOBLJENOSTI VOZAČA VOZILA
KOJIMA SE PREVOZE OPASNE TVARI
u cisternama ¹ drugačije od cisterni ¹

Broj isprave

Oznaka države koja izdaje ispravu

Vrijedi za klasu(e) ^{1,2}

u cisternama drugačije od cisterni

1	1
2	2
3	3
4.1, 4.2, 4.3	4.1, 4.2, 4.3
5.1, 5.2	5.1, 5.2
6.1, 6.2	6.1, 6.2
7	7
8	8
9	9

do (datum) ³

¹ Nepotrebno precrtati.

² Za proširenje na druge klase, vidi stranicu 3.

³ Za obnovu valjanosti, vidi stranicu 2.

Prezime

Ime

Datum rođenja Državljanstvo

Potpis vlasnika

Izdaje

Datum

Potpis ⁴

Produljenje valjanosti do

Valjanost produžio

Datum

Potpis ⁴

⁴ i/ili pečat (ili žig) tijela koje izdaje.

3**4**

PROŠIRENJE NA KLASU(E) ⁵

Samo za nacionalne propise

u cisternama

1	
2	
3	Datum
4.1, 4.2, 4.3	
5.1, 5.2	Potpis i/ili pečat ili žig
6.1, 6.2
7	
8	
9	

drugačije od cisterni

1	
2	
3	Datum
4.1, 4.2, 4.3	
5.1, 5.2	Potpis i/ili pečat ili žig
6.1, 6.2
7	
8	
9	

⁵ Nije potrebno precrtati

8.2.3

Obuka osoba koji nisu vozači, a posjeduju ispravu u skladu sa 8.2.1, i sudjeluju u prijevozu opasnih tvari u cestovnome prometu

Osobe čije se dužnosti odnose na prijevoz opasnih tvari u cestovnome prometu moraju proći obuku o uvjetima kojima se regulira prijevoz opasnih tvari koja odgovara njihovim odgovornostima i dužnostima u poglavlju 1.3. Uvjet se odnosi na pojedince, kao što je osoblje zaposleno kod operatora u cestovnome prometu ili pošiljatelja, osoblje koje utovaruje ili istovaruje opasne tvari, osoblje zaposleno u otpremničkim ili špediterskim agencijama i vozači vozila koji nemaju ispravu u skladu sa 8.2.1, i koji sudjeluju u prijevozu opasnih tvari u cestovnome prometu.

POGLAVLJE 8.3

UVJETI KOJE MORAJU ISPUNJAVATI ČLANOVI POSADE VOZILA

8.3.1 Putnici

Uz članove posade vozila, u prijevoznoj jedinici u kojoj se prevoze opasne tvari, ne smiju se prevoziti putnici.

8.3.2 Uporaba uređaja za gašenje požara

Članovi posade vozila mora znati koristiti vatrogasne aparate.

8.3.3 Zabrana otvaranja ambalaže

Vozač ili njegov pomoćnik ne smiju otvarati pakovanja u kojemu su opasne tvari

8.3.4 Prenosivi rasvjetni uređaji

U vozilo ne smiju ulaziti osobe koje unose aparat u kojemu je plamen. Uz to, aparat za rasvjetljavanje koji se koristi ne smije imati metalnu površinu koja može proizvesti iskre.

8.3.5 Zabrana pušenja

Pušenje je zabranjeno tijekom rada u blizini vozila, u ili na vozilu.

8.3.6 Rad motora za vrijeme utovara i istovara

Osim ako je motor potreban za pokretanje pumpi ili drugih uređaja za utovar ili istovar vozila, i ako prema zakonu države u kojoj je vozilo u uporabi, dozvoljavaju takvo korištenje, motor mora biti isključen tijekom utovara i istovara..

8.3.7 Uporaba parkirne kočnice

Prijevozna jedinica u kojoj se prevoze opasne tvari, ne smije se parkirati bez uporabe parkirne kočnice.

POGLAVLJE 8.4

UVJETI ZA NADZOR VOZILA

Vozila u kojima se prevoze opasne tvari u količinama navedenim u posebnim odredbama S1 (6) i S14 do S21 poglavlja 8.5 za određenu tvar prema stupcu (19) tablice A poglavlja 3.2, moraju biti pod nadzorom ili se alternativno mogu ostaviti bez nadzora parkirane na osiguranom mjestu ili krugu tvornice. Ako takvi objekti nisu dostupni, vozilo, nakon što je propisno zaključano, može se parkirati na izdvojenom mjestu, uz zadovoljavanje uvjeta (a), (b) ili (c) u nastavku na:

- (a) parkiralištu za vozila koje nadzire čuvar koji je obaviješten o naravi tvari i o kretanju vozača;
- (b) javno ili privatno parkiralište na kojemu ne postoji mogućnost da vozilo oštete druga vozila;
- (c) ili na prikladni otvoreni prostor odvojen od javnih brzih cesta i stambenoga dijela, gdje ljudi obično ne prolaze, niti se okupljaju.

Parkirališni objekti dozvoljeni u (b) mogu se koristiti samo ako nisu dostupni navedeni, u (a), a opisani u (c) mogu se koristiti samo ako nisu dostupni objekti opisani u (a) i (b).

POGLAVLJE 8.5

DODATNI UVJETI KOJI SE ODNOSU NA ODREĐENE KLASE ILI TVARI

Uz uvjete u poglavljima 8.1 do 8.4, kad se na njih upućuje u stupcu (19) tablice A poglavlja 3.2, sljedeći uvjeti odnose se na prijevoz tvari ili proizvoda na koje se odnose. U slučaju neslaganja s uvjetima u poglavljima 8.1 do 8.4, prednost mora dati uvjetima u poglavlju

S1: Dodatni uvjeti za prijevoz eksplozivnih tvari i predmeta (klasa 1)

(1) *Specijalistička obuka vozača*

- (a) Uvjeti u 8.2.1 primjenjuju se na vozače vozila u kojima se prevoze tvari ili predmeti klase 1.
- (b) Vozači vozila u kojima se prevoze tvari ili predmeti klase 1 moraju pohađati tečaj obuke u koju su uključene najmanje teme definirane u 8.2.2.3.4.
- (c) Ako je, prema drugim propisima koji vrijede u državi ugovorne strane, vozač prošao jednakovrijednu obuku pod drukčijim režimom ili u druge svrhe, u koju su uključene teme navedene u (b), specijalistička obuka nije potrebna u potpunosti ili djelomice .

(2) *Ovlaštena osoba*

Ako je tako propisano prema nacionalnim propisima, nadležno tijelo države ugovorne strane u ADR-u može zatražiti da se u vozilu vozi ovlaštena osoba o trošku prijevoznika.

(3) *Zabrana uporabe vatre i otvorenoga plamena*

Uporaba vatre ili otvorenoga plamena zabranjena je na vozilima u kojima se prevoze tvari i predmeti klase 1, u njihovoj blizini i tijekom utovara i istovara tih tvari i predmeta.

(4) *Mjesta utovara i istovara*

- (a) Utovar i istovar tvari i predmeta klase 1 ne smije se obavljati na javnomu naseljenomu mjestu bez posebne dozvole nadležnoga tijela;
- (b) Utovar i istovar tvari i predmeta klase 1 na javnomu mjestu koje nije naseljeno, zabranjeno je bez prethodne obavijesti nadležnoga tijela, osim ako aktivnost nije žurna zbog sigurnosnih razloga;
- (c) Ako se zbog bilo kojega razloga operacije rukovanja moraju obaviti na javnomu mjestu, tvari i predmeti različitih vrsta moraju se odvojiti prema listicama opasnosti;

- (d) Ako se vozila koja prevoze tvari i predmete klase 1 moraju zaustaviti zbog utovara ili istovara na javnomu mjestu, moraju održavati najmanju udaljenost od 50 m između vozila koja nisu u pokretu.

(5) *Konvoji*

- (a) Ako se prevoze tvari i predмети klase 1 vozilima u konvoju, ne smiju održavati udaljenost manju od 50 metara između svake prijevozne jedinice;
- (b) Nadležno tijelo može propisati pravila za redoslijed ili sastav konvoja.

(6) *Nadzor vozila*

Uvjeti poglavlja 8.4 primjenjuju se samo kada se u vozilu prevoze tvari i predmeti klase 1 čija je ukupna težina eksplozivne tvari iznad 50 kilograma.

Uz to, tvari i predmeti u svakomu trenutku moraju biti pod nadzorom da se spriječi zlonamjerni čin, te da se upozori vozača i nadležno tijelo u slučaju gubitka ili požara.

Prazna neočišćena ambalaža izuzeta je ovoga uvjeta.

S2: Dodatni uvjeti za prijevoz zapaljivih tekućina ili plinova

(1) *Prenosive svjetiljke*

U zatvorena vozila u kojima se prevoze tekućine plamišta iznad 60 °C ili zapaljive tvari ili predmeti klase 2, ne smiju ulaziti osobe koje nose aparat za rasvjetljavanje, a da to nije ručna svjetiljka konstruirana i izrađena tako da ne može zapaliti zapaljive pare ili plinove koji mogu prodrijeti u unutrašnjost vozila.

(2) *Rad grijača na sagorijevanje u utovaru ili istovaru*

Rad grijača na sagorijevanje vozila tip FL (vidi Dio IX), tijekom utovara i istovara i na mjestu utovara, zabranjen je.

(3) *Zaštitne mjere u pogledu elektrostatičkih naboja*

U slučaju vozila tip FL (vidi dio 9), mora se uspostaviti prikladan električni spoj sa okvira vozila na zemlju prije nego što se cisterne pune ili prazne. Uz to, brzina punjenja mora biti ograničena.

S3: Posebne odredbe za prijevoz zaraženih tvari

Za prijevozne jedinice u kojima se prevoze opasne tvari klase 6.2, ne primjenjuju se uvjeti u 8.1.4.1 (b) i 8.3.4.

S4: Dodatni uvjeti o prijevozu na kontroliranim temperaturama

Održavanje propisane temperature ključno je za siguran prijevoz. Općenito, mora se provoditi sljedeće:

- temeljiti pregled prijevozne jedinice prije utovara;
- moraju se dati upute prijevozniku o radu sustava za hlađenje, uključujući i popis dobavljača sredstava za hlađenje na putu;
- postupci koje je potrebno slijediti u slučaju gubitka kontrole;
- redovito praćenje radnih temperatura; i
- raspoloživost rezervnoga sustava za hlađenje ili rezervnih dijelova.

Temperatura teretnog prostora u prijevoznj jedinici mora se mjeriti dvama neovisnim senzorima i rezultat se mora zabilježiti tako da se lako mogu otkriti promjene temperature.

Temperaturu se mora provjeravati svakih četiri do šest sati i zabilježiti ju.

Ako se za vrijeme prijevoza prijede kontrolna temperatura, mora se pokrenuti postupak uzbunjivanja u koji su uključeni svi potrebni popravci na opremi za hlađenje ili povećanje zapremnine hlađenja (npr. dodavanjem tekućine ili krutoga sredstva za hlađenje). Također, mora se često provjeravati temperature i biti pripravan za provedbu postupaka u slučaju nužde. Ako se dosegne kritična temperatura (vidi također 2.2.41.1.17 i 2.2.52.1.15 do 2.2.52.1.18), moraju se pokrenuti postupci u slučaju nužde.

***NAPOMENA:** Odredba S4 ne odnosi se na tvari navedne u 3.1.2.6 kad su tvari stabilizirane dodavanjem kemijskih inhibitora, tako da je SADT iznad 50 °C. U posljednjemu slučaju, reguliranje temperature zahtijeva se u uvjetima prijevoza kad temperatura može porasti iznad 55 °C.*

S5: Posebne odredbe o prijevozu radioaktivnoga materijala klase 7, samo u izuzetim paketima (UN brojevi 2908, 2909, 2910 i 2911)

Ne primjenjuju se uvjeti pisanom obliku navedenom u 8.1.2.1 (b) i u 8.2.1, 8.3.1 i 8.3.4.

S6: Posebne odredbe o prijevozu radioaktivnoga materijala klase 7 koji nije u izuzetim paketima

Ne primjenjuju se odredbe u 8.3.1 na vozila u kojima se prevoze samo pakovanja, zaštitna ambalaža ili kontejneri koji imaju listice opasnosti kategorije I BIJELO.

Ne primjenjuju se odredbe u 8.3.4, pod uvjetom da ne postoji dodatna opasnost.

Ostali dodatni uvjeti ili posebne odredbe

S7: Ako se prevoze plinovi ili predmeti označeni slovima T, TO, TF, TC, TFC, TOC, svaki član posade vozila mora imati uređaj za zaštitu dišnih putova, čime omogućavaju bijeg (npr. kapuljača ili maska s kombiniranim uloškom za plin/čestice A1B1E1K1-P1 ili A2B2E2K2-P2, kako je opisano u europskome standardu EN 141).

- S8:** Ako je u prijevoznu jedinicu natovareno iznad 2 000 kg takvih tvari, koliko god je to moguće, ne smije se zaustavljati zbog potrebe servisiranja u blizini naseljenih ili prometnih mjesta. Dulje zaustavljanje u blizini tih mjesta dozvoljeno je samo uz pristanak nadležnoga tijela.
- S9:** Za vrijeme prijevoza tvari, koliko god je to moguće, ne smije se zaustavljati zbog potrebe servisiranja u blizini naseljenih ili prometnih mjesta. Dulje zaustavljanje u blizini tih mjesta dozvoljeno je samo uz pristanak nadležnoga tijela.
- S10:** U razdoblju od travnja do listopada, kad su vozila u stanju mirovanja, pakovanja, ako je to prema zakonima države u kojoj se zaustavilo vozilo, moraju biti učinkovito zaštićena od sunca, npr. tendama koje moraju biti najmanje 20 cm iznad tereta.
- S11:**
- (1) Primjenjuju se uvjeti u 8.2.1.
 - (2) Vozači moraju pohađati specijalistički tečaj obuke u koji su uključeni najmanje teme definirane u 8.2.2.3.5.
 - (3) Ako je prema ostalim propisima koji vrijede u državi ugovornoj strani vozač prošao jednakovrijedni tečaj obuke pod drugim režimom ili za drugu namjenu, u koju su uključene teme navedene u (2), specijalistički tečaj ne mora se provesti ni u potpunosti ni djelomice.
- S12:** Ako ukupni broj pakovanja koja sadrže radioaktivni materijal koji se prevoze ne prelazi 10, i ako zbroj prijevoznih indeksa ne prelazi 3, ne moraju se primjenjivati posebne odredbe S11. Međutim, vozači tada moraju proći odgovarajuću proporcionalnu obuku i u skladu s njihovim zadacima, što im omogućava da budu svjesni opasnosti od zračenja koja je nazočna u prijevozu radioaktivnoga materijala. Obuku mora potvrditi potvrdom koju izdaje poslodavac.
- S13:** Ako se pošiljka ne može isporučiti, mora biti pohranjena na sigurnom mjesto; nadležno tijelo o tomu mora biti obaviješteno što prije i dati upute o daljnjemu postupku.
- S14:** Odredbe poglavlja 8.4 o nadzoru vozila primjenjuju se ako ukupna masa tvari na vozilu prelazi 100 kg.
- S15:** Odredbe poglavlja 8.4 o nadzoru vozila primjenjuju se na tvari skupine opasnosti 4 bez obzira na njihovu težinu, i na tvari skupine opasnosti 3 ako ukupna masa tvari na vozilu prelazi 100 kg. Međutim, odredbe poglavlja 8.4 ne moraju se primjenjivati ako je teretni prostor zaključan i pakovanja koje se prevoze zaštićena od nezakonitoga istovara na drugi način.
- S16:** Odredbe poglavlja 8.4 o nadzoru vozila primjenjuju se ako ukupna masa tvari na vozilu prelazi 500 kg.
- Uz to, vozila u kojima se prevozi iznad 500 kg takvih tvari, u svakom trenutku podliježu nadzoru da se spriječi zlonamjereni čin i upozori vozača i nadležno tijelo u slučaju gubitka ili požara.
- S17:** Odredbe poglavlja 8.4 o nadzoru vozila primjenjuju se ako ukupna masa tvari na vozilu prelazi 1 000 kg.

- S18:** Odredbe poglavlja 8.4 o nadzoru vozila primjenjuju se ako ukupna masa tvari na vozilu prelazi 2 000 kg.
- S19:** Odredbe poglavlja 8.4 o nadzoru vozila primjenjuju se ako ukupna masa tvari na vozilu prelazi 5 000 kg.
- S20:** Odredbe poglavlja 8.4 o nadzoru vozila primjenjuju se ako ukupna masa tvari na vozilu prelazi 10 000 kg.
- S21:** Odredbe poglavlja 8.4 o nadzoru vozila primjenjuju se na sve materijale bez obzira na masu. Uz to, tvari u svakom trenutku podliježu nadzoru da se spriječi zlonamjerni čin i upozori vozača i nadležno tijelo u slučaju gubitka ili požara. Međutim, odredbe poglavlja 8.4 nije potrebno primjenjivati ako je:
- (a) teretni prostor zaključan ili su pakovanja koja se prevoze zaštićena od nezakonitoga istovara na drugi način; i
 - (b) ako visina količine ne prelazi $5\mu\text{Sv/h}$ na bilo kojemu dostupnomu mjestu na vanjskome dijelu vozila.

POGLAVLJE 8.6

OGRANIČENJA ZA PROLAZ KROZ CESTOVNE TUNELE VOZILA KOJA PREVOZE OPASNE TVARI

8.6.1 Opće odredbe

Odredbe ovoga poglavlja primjenjuju se kada prolaz vozila kroz cestovne tunele je ograničen u skladu s 1.9.5.

NAPOMENA: Ograničenja koja nisu u skladu s 1.9.5 mogu se primjenjivati do 31 prosinca 2009 (vidi 1.6.1.12).

8.6.2 Cestovni znakovi ili oznake kojima se upravlja prolaz vozila koja prevoze opasne tvari

Kategorija tunela, dodijeljene u skladu s 1.9.5.1 od strane ovlaštenog organa cestovnim tunelima u svrhu ograničenja prolaza prijevoznih jedinica koje prevoze opasne tvari, mora biti naznačen prema sljedećim cestovnim znakovima i oznakama:

Znak i oznaka	Kategorija tunela
Nema znaka	Kategorija tunela A
Znak s dodatnom tablom sa slovom B	Kategorija tunela B
Znak s dodatnom tablom sa slovom C	Kategorija tunela C
Znak s dodatnom tablom sa slovom D	Kategorija tunela D
Znak s dodatnom tablom sa slovom E	Kategorija tunela E

8.6.3 Kôdovi tunela s obzirom na ograničenja

8.6.3.1 Ograničenja za prijevoz određenih opasnih tvari kroz tunelima su temeljena na kôdu tunela obzirom na ograničenja tih opasnih tvari, naznačen u Stupcu (15) tablice poglavlja 3.2. Kôdovi tunela obzirom na ograničenja su stavljeni između zagrada na dnu polja. Kada '(—)' je naznačen umjesto tunelskog kôda s obzirom na ograničenja, opasne tvari nisu subjekt tunelskog ograničenja; za opasne tvari kojima su dodijeljeni UN brojevi 2919 i 3331, ograničenja za prolaz kroz tunele mogu, međutim, biti dio posebnih sporazuma odobrenih od ovlaštenog organa temeljem 1.7.4.2.

8.6.3.2 Kada prijevozna jedinica natovarena opasnim tvarima sa različitim tunelskim kôdovima s obzirom na ograničenja, tunelski kôd s obzirom na ograničenja najvećeg ograničenja mora biti dodijeljen za dotični teret.

8.6.3.3 Opasne tvari koje se prevoze u skladu s 1.1.3 nisu subjektom tunelskog ograničenja i ne smiju biti uključene u određivanje tunelskog kôda s obzirom na ograničenja koji će biti dotičnom teretu na prijevoznoj jedinici.

8.6.4 Ograničenja za prolaz prijevoznih jedinica koja prevoze opasne tvari kroz tunele

Svakom tunelskom kôdu koji je dodijeljen dotičnom teretu na prijevoznoj jedinici određuje ograničenja za prolaz te prijevozne jedinice kroz tunele kako slijedi:

Tunelski kôd s obzirom na ograničenja za pojedine terete	Ograničenja
B	Prolaz zabranjen kroz tunele kategorija B, C, D i E
B1000C	Prolaz zabranjen kroz tunele kategorije B kada je ukupna neto masa eksploziva po prijeznoj jedinici veća od 1000 kg; Prolaz zabranjen kroz tunele kategorija C, D i E
B1D	Prolaz zabranjen kroz tunele kategorija B i C kada se prevozi u cisternama; Prolaz zabranjen kroz tunele kategorija D i E
B1E	Prolaz zabranjen kroz tunele kategorija B, C i D kada se prevozi u cisternama; Prolaz zabranjen kroz tunele kategorija E
C	Prolaz zabranjen kroz tunele kategorija C, D i E
C5000D	Prolaz zabranjen kroz tunele kategorija C kada je ukupna neto masa eksploziva po prijeznoj jedinici veća od 5000 kg; Prolaz zabranjen kroz tunele kategorija D i E
C1D	Prolaz zabranjen kroz tunele kategorija C kada se prevozi u cisternama; Prolaz zabranjen kroz tunele kategorija D i E
C1E	Prolaz zabranjen kroz tunele kategorija C i D kada se prevozi u cisternama; Prolaz zabranjen kroz tunele kategorija E
D	Prolaz zabranjen kroz tunele kategorija D i E
D1E	Prolaz zabranjen kroz tunele kategorija D kada se prevozi u rasutom stanju ili u cisternama Prolaz zabranjen kroz tunele kategorija E
E	Prolaz zabranjen kroz tunele kategorija E — Prolaz dopušten kroz sve tunele (za UN brojeve 2919 i 3331, vidi osim toga 8.6.3.1)
—	Prolaz dopušten kroz sve tunele (za UN brojeve 2919 i 3331, vidi osim toga 8.6.3.1)

NAPOMENA: Na primjer, prolaz prijeznoj jedinice koja prevozi UN 0161, prah, prašinu, klasifikacijskog kôda 1.3C, tunelskog ograničavajućeg kôda C5000D, u količinama kada je ukupna neto masa eksploziva 3000 kg je zabranjen u tunelima kategorija D i E.